

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 8 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (8 coroane).
Pentru România 15 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

„Au defraudat” — „vor defrauda”

Foaia ungurească a partidului popular, *Alkotmány*, vorbind despre defraudările din Arad, caracterizează cu vorbele de mai sus stările deregătoriilor publice din Ungaria din restimpul de 31 de ani, de când se află la putere guvernele maghiare.

Au defraudat — vor defrauda, adică au sterpelit bani publici în trecut și poate-că așa vor face și în viitor, judecând după împrejurarea, că defraudările în loc să se imputineze se tot înmulțesc.

Și în adevăr, că în nici o țară nu se întâmplă atâtea furături de bani publici ca la noi și nicăiri nu se fac în așa chip ca aici. În țările străine, dacă se întâmplă vre-o defraudare, e descoperită în curând și păcătoșii sunt puși numai decât la răcoare. La noi defraudările se fac ani de-arîndul și când se descoper, cinstiții deregători au destulă vreme să-și iee tâlpășița și se treacă în America sau în alt loc depărtat, unde se află în siguranță.

Causa este prea slabă controlă, aplicările nației cavalești pentru lux și bencheturi — din banii altora, firește, căci ai lor s'au topit și întreg sistemul, care cere mai înainte de toate, ca să fii șovinist, „patriot”, „cortez” pentru cei dela putere, pe cari dacă le împlinești, multe altele și se trec cu vederea.

Și ca să nu ni-se arunce, că noi, ca „rei patrioți” le zicem aceste despre sistemul de stăpânire maghiar, dăm aci păreriile câtorva foi ungurești, cari le-au scris din prilejul defraudărilor dela Arad. Eată judecata lor:

Alkotmány scrie:

„Porunca a șaptea — să nu furi, privește în Ungaria numai pe pungași — nu și pe domni defraudanți. Până acum pe defraudători îi porecliau hoți, gândirea domoală a liberalilor însă a aflat această numire de vătămă de onoare, și a căutat alta; pentru aceia cari folosesc spre scopuri personale banii încredințați chivernisirii lor. Defraudările și înșelările, nici nu le urmărește din deregătorie statul ungar. Tribunalul ia lucrul acesta de nepedepsit, dacă păgubașul nu dorește pedepsirea vinovatului. Dacă Moise ar fi prevăzut-o aceasta, de sigur ar fi adaus la cele 10 porunci încă două: să

nu înșeli, să nu defraudezi, și fiindcă în cele 10 porunci acestea nu se cuprind, unii se provoacă la cazul de precedentă, când Jidovii au împrumutat dela egipteni vase de aur și argint, ducându-le cu sine peste Marea-Roșie.

În vremea noastră Ungaria e Egiptul, ear' Oceanul-Atlantic e Marea-Roșie. În loc de aur și argint — își pachetează fugarii bancnote și hârtii de valoare și cu, sau fără pasaport, trec marea spre a-și căuta o patrie mai bună, dar' mai frumoasă nici acolo nu-și află.

După conjugarea liberală forma prezentă a verbului defraudare e următoarea: Defraudezi, defraudează, ear' în plural: defraudați. De 25 de ani în forma prezentă: *au defraudat*; în viitor: *vor defrauda*, ear' în forma poruncitoare: *defraudați*, — *căci a voastră e țeara și puterea*.

De altcum nu e mirare: corupția e fătul liberalismului și defraudările sînt numai un ram al corupției.

Căci liberalismul trădește și domnește în stat, în societate; și-a supus sieși biserica și școala. Din școala aceasta fără Dumnezeu es cavalerii de înșelătorii și toți aceia, cari cred, că dacă nu au bani să iee banii altuia, fiindcă toate bancnotele sînt pe o formă, și bani doar' trebuie să aibă și ei.

Numai stricteța în moravuri și morală în politică pot mântui poporul și statul de paguba și ruina, în care l-a împins domnia de 30 de ani a liberalismului. Numai prin căderea sistemului liberal, ne putem mântui de pierire și rușine.

Foaia *Magyarország* zice:

„Causa atâtor defraudări e sistemul politic dela noi. Guvernul are lipsă de cortezii și cortezii cei mai buni sînt deregătorii de stat. Guvernul, pentru-ca să nu-și peardă cortezii închide ochii și le trece cu vederea păcatele — defraudările.

Defraudările sînt o verigă în lanțul actualului sistem politic liberal. Am fi prea ușuratici în judecată, dacă am crede, că defraudările numai întregesc sistemul, ca gunoiul economia casnică. Oricât de curată am ține casa, tot putem găsi încă gunoiu! Gunoiul însă e datină a-l mătura din casă. Sistemul unguresc de cortezie ascunde gunoiul. Nu îl mătură, ca să-l poată folosi.

Apără și ocrotește pe cei decăzuți, pentru-că-s luptători bravi și nerușinați, în lupta contra drepturilor cetățenești — și — putem adauge noi — în nimicirea și încălcarea drepturilor naționalităților.

Hazánk scrie:

„Catastrofa dela Arad nu e decât un ochiu de lanț al păcătoșeniilor în care vor pieri toți slujbașii liberalismului ve-

ninos. Că controla e slabă? Firește! Doar' fiecare deregător e „cortez” al guvernului, de unde să mai aibă timp a controla. Dar' e îngăduitoare și controla statului. Cel-ce arată lipsă în bilanț mai scapă; dar' cel-ce arată neinteres la alegeri, pieră fără milă”.

La aceste noi nu avem nimic de adaos, decât că să ne bucurăm, că noi Românii stăm departe de astfel de păcătoșeni, cari vor aduce prăbușirea aceloră, cari le fac.

Proces de presă în contra lui „Nár. Noviny”. Tribunalul din Budapesta a hotărît ziua de 20 Octomvrie n. pentru pertractarea procesului, pornit contra primului organ al Slovacilor, „Nár. Noviny”, pentru doi articoli, intitulăți: *Megalomania*, ce au apărut în numerii dela 15 și 16 Aprilie. Ca acusat figurează cunoscutul Isidor Jiak, care de present petrece în temnița de stat din Vaț, făcându-și pedeapsa ce i-s'a dictat într'un proces de mai înainte.

Autonomia Irlandei. La 21 Iulie casa de sus, a lorzilor, din Anglia, a primit en bloc, la cetirea a doua, proiectul de lege despre administrațiunea locală autonomă a Irlandei. Astfel rînd pe rînd, deși nu pe deplin, Irlandezilor li-se face dreptate.

Curios însă că în zărele ungurești nici o știre nu se ia despre acest însemnat bill, a cărui primire zărele vieneze o publicau știre telegrafică.

Se tem Ungurii și să audă de dreptate!

Împăratul Germaniei în România. Ziarul »Le Temps» din Paris publică următoarea telegramă dela corespondentul seu din București:

Generalul Podbielski, secretarul statului la oficiul postelor și telegrafelor imperiului german, care a petrecut acum de curînd câteva zile la București, a hotărît toate dispozițiunile vișitei deja anunțate, pe care împăratul Wilhelm II. va face-o Regelui României, întorcându-se dela Ierusalim.

Va fi o mare revistă de trupe ale armatei române în câmpul fortificat al Bucureștilor și o mare vînătoare în împrejurimile castelului din Sinaia.

Convictul Românilor din Maramurș. Inteligența română din Maramurș de mai mulți ani a fost deschis în M.-Sighet un convict românesc, pentru tinerii români cari frecventează școalele de acolo. Acuma ne vine o știre dureroasă privitor la acest convict.

S'a lătit adevărat vestea, că înșiși susținătorii convictului ar avea de gând să închidă acest convict, cel puțin pe timp de trei ani, spre a pute acoperi din venitul caselor convictului unele datorii contractate pentru susținerea aceluia.

Ne place a crede, că zelul fruntașilor români din Maramurș va ști face ori-ce sacrificii spre a încunajura închiderea convictului, mai ales că vorba este, că odată închis, mai puțin l'vor apoi deschide când ei vor voi?

Timpul este să *susținem* instituțiile noastre, ear' nu să le *închidem*.

„Poporul plânge!“ *Cetim în ziarul „Constanța“ (din România):*

»M. S. Regele, Joi dimineața, la 2 Iulie, trecând prin oraș la arestul preventiv, unde a grațiat cu ocaziunea botezului vapoarelor pe 6 condamnați, văzând 4 din arcurile de triumf aflate în cale, a chemat pe primarul orașului, dl Eust. Schina, și i-a adresat următoarele cuvinte:

— Dle primar, pentru Mine ați făcut aceste decoruri?

— Da, Maiestate! fu răspunsul primarului.

— Dacă pentru Mine, pentru-ce nu sunt gata?

— Maiestate... întreprinzătorii... arhitectul.

— Dar' d-ta ai știut din program că Eu viu la botezul vapoarelor în port, ear' nu în oraș?

— Maiestate... poporul...

— Poporul plânge de asemenea cheltueli. Eu am proiecte mari pentru Constanța; e nevoie să viu des aci. Dacă d-voastră cheltuiți așa, Mă faceți să nu pot veni.

Conversația e autentică, auzită de o sumă de asistenți.

— Fericit popor, care dacă plânge, e cel puțin auzit, ascultat, de Domnitorul seu!

Colonisări în Ardeal.

Aproape în fiecare număr al „foii“ am adus știri despre încercările cele fără de lege, ce le face stăpânirea maghiară, ca să maghiarizeze pe marea majoritate de locuitori români, slovaci sârbi și ruteni. Încercat-au toate mijloacele: măguliri, bani, amenințări, ba chiar și răpirea pâinei din gura acelor nefericiți, cari sunt în slujbe, ce atîrnă de stăpânii de azi. Dar' toate au fost înzădar! N'au isbutit nici la cărturari — afară de puțin buruieni, cari n'au fost socotite nici-când între Români, — nici la țărani și mai cu seamă nu la țărani. Mai bine umblă flămând pe drumuri, decât să se îmbuibe pe prețul tradărei neamului sen.

Văzând, că nu isbutesc cu mijloacele de sus, au mai născocit unul: să așeze între Români țărani maghiari, ca acestia să-i maghiarizeze pe aceia. Spre scopul acesta au împărțit mai multe moși de ale statului în părți mai mici, pe cari au așezat țărani maghiari, cari aveau să plătească moșia primită în 30 de ani pe lângă o camătă de 3%. Încercări de acestea au făcut pe câmpia Transilvaniei în Nimigea, Șermaș și altele. Dar' au pățit-o. Ciangăii și alți puștalăi aduși acolo parte s'au dus de bunăvoie — căci trebuiau să lucre — parte au fost dați afară, neputându-și plăti ratele, ce datorau. Acum aproape toate locurile, 150, sunt, vacante și ministrul escrie din nou concurs pentru umplerca lor. Locurile acestea sunt mai lesne: pot fi plătite în 50 de ani și cu camătă numai de 2%. Cei-ce vreau să fie primiți, trebuie să aibă însă o avere de 1000 fl. și să fie de religia romano-catolică ori reformată, adică *Maghiari*.

Ei bine, credem că și cu acestia va păți tot ca cu cei dintâi și și dacă vor rămâne, pe Români nu-i vor maghiarisa, ci mai curând, de vor rămâne, tot ei vor trebui să se facă Români, dacă vreau să trăiască cu Români.

Românii din Moravia.

Cine știe ce potop de barbari a aruncat o parte din națiunea română tocmai în Moravia, dela Ungaria spre mează-noapte-apus. Un ținut din provincia aceea poartă până în ziua de azi numele de Valasca, Valahei (România). Locuitorii în număr de vr'o 150.000 se numesc Valahi (Români) și sînt până astăzi conștii despre naționalitatea lor românească, deși în marea de Cehi, care-i împrejmuiește de toate părțile, și-au uitat limba străbună.

Dovadă despre conștiința lor națională au dat și în anul acesta, când s'au adresat către guvernul României ca să-i colonizeze în țeară.

Românii din Moravia au fost totdeauna vestiți ca niște oameni războinici și viteji.

Încă pe la anul 1592 erau bine organizați, avînd voevodul lor, care se îngrija de afacerile poporului. La început își aveau gendarmeria lor națională, care la început nu era statornică, ci se conchema numai când cerea trebuință. Gendarmeria aceasta se compunea din oamenii cei mai onești, credincioși și viteji, numiți Fortași și Portași. La anul 1717 a fost organizată militarmente, cu un comandant numit porucic.

În întreg veacul al 17-lea și la începutul veacului al 18-lea Românii acestia au purtat crâncene lupte, îndeosebi cu Turcii și cu Maghiarii răsculați, ca de obicei, contra împăratului. La Vsetin, după o luptă crâncenă, Românii au bătut de i-au stîns pe curuții lui Rákoczy, luându-le și un tun, care se păstrează până în ziua de azi în muzeul din Brünn, capitala Moraviei, alături cu plugul, de-ale cărui coarne a ținut împăratul Iosif II.

Românii din Moravia n'au dat însă țerei lor numai ostași viteji, ci și bărbați cărturari vestiți. Cel mai mare dintre acestia a fost Francisc Palachi, care a scris istoria poporului ceh cu atîta căldură, încât Cehii luminați și înflăcărați de cunoștințele dobândite din istoria Româului Palachi, au purtat o luptă crâncenă contra Nemților, cari li asupreau cum ne asupresc Maghiarii pe noi. Din lupta aceasta au eșit biruitori.

În breazda multor străini mai e condamnat bietul Român să muncească!

FOIȚA.

Peatra înțelepciunii sau vorbe adevărate.

Adunate de I. Dariu.

(Urmare).

Bat furtunile vieții și adese-ori rup floarea bucuriei noastre. Răbdarea și rugăciunea ne mângăie și ne conduc la limanul dorit.

Haug.

Trăește simplu, trăește natural și vei scuti trei părți din cărțile de moral, din predici, din închisori și din farmacii.

Zschokke.

Îndreptează întregă atențiunea ta asupra inimii tale și toată grija și stăruința ta asupra nobilității sentimentului tău moral, asupra voinții și caracterului tău.

Glatz.

O mână sîrguincioasă și îndemnată își poate câștiga pâinea în ori-ce țeară.

(Va urma).

Chr. Schmid.

Zina Câmpiei.

Tradiție populară

de

Aron Bocca Velchereanul.

(Urmare și fine).

- „Care Traian o-a adus
- „Și chiar în Velcheriu o-a pus,
- „Ca stabilită să fie
- „Pe a florilor câmpie,
- „Pân' la a lumii sfîrmare
- „Să fie neam vestit tare,
- „Și s'ajungă la mîrire
- „La secolii de fericire
- „Are să fie încercată
- „De multe-ori, nu odată,
- „De torente îngrozitoare,
- „Însă să știi că nu moare,
- „Că zeii o-au premiat
- „Să trăiască îndelungat,
- „Pân' la a lumii finire
- „E prezisă-a ei trăire,

„Așa, mândra mamei fată,
„Te rog și-ți spui, astă-dată
„Stăi aci și nu porni,
„Că altul nu vei veni“.

Trandafira zise: „Mamă,
„Fie ori-ce, nu am teamă,
„Că vreau visu-'mi să-mi plinesc,
„Rămâi, maică! eu pornesc“.

Se duse fata la tîu
Și zise: Să mă spal eu,
Că e răsarit de soare,
Și timp frumos de răcoare, —

Trandafira se plecară,
Cu mâna apă luată,
Și când pe obraz o-a pus
O vîntoasă-o sul sus,

Apoi de sus o-a lăsat
De în apă a picat,
Și așa se încară
Fata cea mai mîndră 'n țeară,

Ce-a fost menită să fie
Mândra zîna în Câmpie,

1848.

— Cronica anului. —

Sibiu, 20 Iulie.

În ședința comunității orașenești s'a hotărît, ca preoțimea română din Sibiu să fie numai decât citată la magistrat și aspru îndrumată, ca să lămurească pe correligionarii sei în mod conștient în privința rescriptelor dela autorități.

(Siebb. Bote, nr. 74).

Pesta, 20 Iulie.

Casa de jos acceptază (cu 233 voturi contra 86) darea ajutorului în contra Italienilor.

(Org. Naț. nr. 12).

Pesta, 20 Iulie.

Mercuri au plecat de aici aproape 700 voluntari să se lupte în contra Sârbilor.

(Am. Pop.)

București, 20 Iulie.

Din Constantinopol a sosit știrea, că Sultanul a primit constituția României și trimisul Ioan Ghica a fost recunoscut de curtea suzerană în calitate de capudihai în locul dlui Aristarch. Trupele otomane cari erau să vie la hotarele țerei au primit contra-ordin și în curând vor sosi aici E. L. Suleimann Pașa și Salaat Efendi. Această plăcută noutate a făcut ca aseară tot orașul să fie luminat.

(Pruncul Român).

Pesta, 22 Iulie.

Despre Archiducele *Francisc Iosif* se spune, că începe să învețe ungurește. Ungurii leagă mari speranțe de acest fapt măgulitor pentru ei.

(Allg. Ztg.)

Sibiu, 23 Iulie.

Românii de aci stau foarte rău cu Sașii. Sașii au oprit o parte din pășune sub pretextul că o vor ara. Românii însă au tot slobozit vitele lor pe locul acela până-ce odată Sașii au închis toată ciurda și nu voesc a se împăca fără 5000 fl. Din vite au pierit mai multe. Românii au dat lucrul în judecată. Ce se ve alege, nu se poate ști.

Năsăud, 23 Iulie.

Din cele două regimente române de graniță în zilele trecute s'au comandat câte un batalion spre Seghedin. Batalionul dela

regimentul I. va merge în luna lui August, ear' cel dela regimentul II. este deja în cale. La Dej majorul Pop le-a luat jurământul din nou, însă nu pe constituția maghiară, ci numai după formula veche. »Hiradó« cere pedepsirea majorului.

Biserica-albă, 23 Iulie.

Honvezii din cele 3 cempanii ale batalionului 9-lea, au pus la fugă pe Sârbii, ce năvăliseră de cătră Krusicz. (Kerekgyártó).

Pesta, 24 Iulie.

Oficiosul »Közlöny« vorbind despre succesele Ungurilor pe câmpul luptei declară că: »națiunea maghiară nici-odată n'a fost mai periclitată ca acum«.

— Sârbii sînt în putere. Ajutor primesc de pretutindenea; până și Grecii li-au trimis vre-o câteva tunuri.

— Încercările de a face pace cu Croații n'au ajuns la nici un rezultat. Se vorbește despre o dietă slavo-croată, unde poporul se-și expună dorințele, și Maghiarii vor împlini toate câte convin cu onoarea lor.

(Gaz. de Trans.)

Abrud, 25 Iulie.

Comisiunea guvernială trimisă la Abrud și jur pentru »cercetarea exceselor politice«, în săptămâna trecută și-a finit misiunea (!).

În decursul cercetărilor se puseră »la popreală« (temniță. Red.) *Sim. Balint, Elie Cojocariu, Nic. Fodor, I. Patifa*, toți parochi români; apoi *Gr. Balea, I. Corcheș, I. Dânghea, Sam. Morariu, Petru Ionete, Ios. Șuluțiu și Timoc Todor*; ăst din urmă tocmai în seara aceea a fost pus în lanțuri când a sosit dela Innsbruck, ca membru al deputațiunei naționale.

După cercetare toți au fost lăsați liberi afără de *Sim. Balint*, care până în ziua de azi se află în prinsoare. Singura vină a bunului Balint este că a cutezat a susține dietei Ardealului o petițiune a Abrudenilor subscrisă de o mulțime de locuitori din Câmpie.

Pe lângă nedreptățile ce se fac inteligenței noastre, și poporul este necăjit din partea unghurimei. Mai cu seamă garda națională maghiară își face cheful: »au bătut pe unii dintre Români în piață cu patul puștilor; pe câțiva i-au sfâșiat cu baionetele; la Roșia pe un Român l-au bătut aproape să moară crepându-i capul până la creeri; ea se face de sine dictatoare întru toate«. Pe lângă aceea spesele pentru susținerea

ostașimei au fost luate de pe popor, în sumă de 8000 fl.

În Abrud se mai află 100 ostașii »poleci« încuartați pe la Români. Judele primar al Abrudului a declarat, că ostașii acestia au să rămână pe spatele poporului până când parochii români nu vor da obligațiune că vor ține poporul în coardă. Poporul recurge le minister și cere o comisiune care să cerceteze oare vinovat este sau ba?

Comisiunea a luat toate armele dela Români fără deschilnire, ear' Maghiarilor cari le întrebuițau spre tăierea și pușcarea Românilor le-au lăsat pentru *siguranța personală* (?!).

(Gaz. de Trans.)

Pesta, 25 Iulie.

Episcopul *A. Șaguna* dă o declarațiune cătră poporul român din Ardeal în care se rectifică față de acușele, că ar fi ținut adunări secrete expunând, că P. S. numai prin circulare și înaintea cercurilor mai înalte își descopere planurile și dorințele sale. »... nimic nu doresc mai tare — zice P. Sa — decât ca poporul nostru întreg să fie în pace și odihnit, putând ave cea mai bună speranță, că doririle lui se vor împlini pe cale dreaptă și legiuită, care singură ne poate duce la dobândirea scopului nostru«. Apoi: »De să fac dar' adunări ascunse, cari ar întrebuița numele meu spre înființarea oare-căror propuneri de ale lor, eu pe unele ca aceste le declarez de primejdiioase și stricătoare nației române întregi; pentru aceea sfătuiesc pe tot Românul bine simțitor ca să nu primească hotărârile astorfel de adunări ascunse, să nu asculte de ele și să nu le socotească ca-și-când ar veni dela mine... etc«.

(Amicul Poporului).

Pesta, 27 Iulie.

Deputațiunea chemată să gătească condițiunile uniunei Transilvaniei cu Ungaria până acum încă nu s'a apucat de lucru, pentru-că cauza română n'a înaintat nici măcar un pas, ear' din cei 9 deputați cari după reînțoarcerea lor dela Viena era să rămână la Pesta, patru inși fuseră înlăturați și în locul lor chemați alți patru. Guvernul a declarat cătră cei cinci că nu-i recunoaște ca membri ai deputațiunei sistematice și că nici însuși ministrul n'a avut drept să-i primească în acea calitate, pentru-că nu sînt aleși din partea dietei Ardealului.

(Gaz. de Trans.)

Ba și zina znelor,
Zeița, zeițelor.

Unde-a fost tēul să vede,
Azi e rît cu iarbă verde,
Cu flori mândre înflorit
Și tēul fetei numit,

Fata dacă s'a-necat,
Apa toată-n jos s'a dat,
Și în părere de rău,
Tot să scurse acel tēu.

Oamenii l-au tocmit eară,
Dară tēul nu mai stară.
Tocmirea s'a repetat,
Însă tēul tot n'a stat. —

În o noapte a visat
Cel mai bătrân om din sat,
Că Trandafira veni ră,
Și lui așa povestiră:

Moșule! eu n'am murit,
Fără znele m'au suit

La luncile soarelui,
Pe câmpia raiului,

Unde joc, îmi petrec bine,
Până când ziua îmi vine,
Ca să viu îndorēt iară
Pe a câmpiei hotară, —

Să ved Bocca colonie?
Stabilită în Câmpie,
Avēnd timpii de mărire
Și secolii de fericire,

Să fiu zina znelor,
Zeița, zeițelor,
Mândra zină în Câmpie,
Chiar din Bocca colonie.

Tēul meu nu-l mai tocmiți,
Că îndesert vē trudiți,
Mutați-l din sus de sat,
Acolo va fi de stat.

Tēul meu să fie flori,
Înflorind de multe-ori,

Dar' totdeauna să știți:
Tēul fetei să-l numiți“.

Oamenii să apucară
Și acel tēu îl mutără,
Chiar colo dinsus de sat,
Și acolo a și stat

Pau' la șasă-zeci-și-șiasă, (1866)
Când locul să comasase,
Atuncia l-au slobozit
Și azi e rît înflorit.

Ambe tēurile aceste
Când s'au făcut scris nu este,
Și nu s'at dovezi mai bune
Fără ce tradițiunea spune.

Apoi, după-cum se vede,
Azi tradițiunea se perde,
De tēul fetei numit,
Ce azi e rît înflorit,

În Velcheriul pe Câmpie,
Puțini s'at cari să mai știe

SCRISORI.

În memoria lui Șaguna.

Mercuria, 13 Iulie 1898.

Onorate Dle Redactor!

Eu subscrisul fiind călător prin comuna *Boița*, în ziua de 14/26 Iunie, îmi țin de datorie să vă comunic un lucru frumos din cele mai prețioase în viața omenească.

Și anume: am luat parte la sfânta liturgie în biserică, prin care m'am umplut de bucurie, văzând așa un popor, care a alergat cu mic cu mare, cu tineri și cu bătrani la sfânta biserică.

Sfânta liturgie a slujit-o vrednicul părinte Ioan *Druhora*, la care cu o nespusă plăcere am ascultat, asemenea și învățătorii *Teofil Caleman*, *Nicolae Șoldea* și *Ioan Crăciun*, înzestrați cu studiile de lipsă, au căutat în cor cu băieții și cu fetițele, prin care m'am umplut de bucurie, văzând așa o înaintare frumoasă și un viitor strălucit cu tinerimea din școală.

După săvârșirea sfinteii liturgii, s'a slujit parastas întru amintirea metropolitului *Andrei Șaguna*, ca tatăl ceresc să-i odihnească sufletul, fiind adormit în Domnul de 25 ani.

Parastasul s'a slujit cu cea mai mare pompă și iubire de cătră vrednicul părinte Ioan *Druhora*, cu evlavie și cucernicie. Poporul întreg sta cu fruntea ridicată și lacrimile le umpleau fața de durere, văzând că am pierdut un bărbat mare conducător al națiunii române.

Iubitul părinte Ioan *Druhora*, după slujirea parastasului a descris viața metropolitului, care în viața sa mult s'a luptat și mult a suferit pentru poporul român.

Nu a fost nimenea să nu ofteze, nu a fost nimenea să nu lăcrămeze pentru luptele, care le-a purtat pentru întreg poporul român.

Poporul se exprima zicând: „Pagubă că am pierdut pe Șaguna. Numai acum vedem pe cine am pierdut“.

Tot în ziua aceea d. a. s'a ținut cu elevii de școală examenul, care face cinste bravilor învățători.

Ioan Aciu, măiestru rotar.

De nămplarea dela tâu,
Și mai știu A. B. V. eu,

Că toți, cari au auzit
Tradițiunea ce-a venit
Dela străbuni, prin cuvânt,
Repausă în pământ,

Azi-mâne și noi vom mere,
Să-i însoțim spre nviere,
La ultima judecată
Spre a ne lua răsplată.

Atunci tradițiunea nu e,
Nefiind cine s'o spue,
Că cei tineri, nu o țin
De odor străbun deplin,

Ci de o simplă poveste,
Carea și de-a fost, nu este,
Ci o lasă în uitare,
Că lăsarea-i ușurare.

Sărbarea unui brav regiment.

Bruck a. d. Leitha, în 22 Iulie 1898.

Stimate Dle Redactor!

Într'a 14 Iulie s'a sărbătorit ziua regimentului nr. 64 în Bruck (Austria). Regimentul nr. 64 în tot anul și-a sărbătorit ziua cu pompă prin cântări și jocuri naționale, dară nici într'un an n'am cetit în foile noastre despre ziua sărbătorii lui. Dacă subscrișii venim aduce la cunoștința onoratului public cetitor, că cât de frumos și național și-a sărbătorit ziua în acest an. La orele 7 dimineața a stat regimentul gata de plecare și cu frunză de gorua în chipu pe iarbă verde în aleiul *Lagărului*, unde dl colonel *Baldass* a ținut o vorbire nemțește, care a tradus-o dl căpitan *Drăgan* pe românește. În vorbire a arătat, cum de vitejește s'a luptat regimentul nostru în bătălia dela *Königgretz*, la *Blumenau* și în atacul dela *Piscupit*, rămânând totdeauna învingător.

După vorbirea dlui căpitan *Drăgan*, la porunca dlui colonel *Baldass* a eșit sergentul *Opincariu* din *Sebeșul săsesc*, de i-s'a dat 8 fl. 50 cr., cari bani se dau în tot anul la un sergent, cel mai bătrân și cu bune purtări din batalionul al 3-lea. Tot dl colonel *Baldass* prin puține cuvinte urează ani mulți și sănătate Maiestății Sale, ear' publicul strigă *Hoch!* (să trăiască). După aceea am făcut defilare dlui general *Anton Resch*.

La orele 4 după amiază s'a ținut înaintea casinei oficerilor mai multe jocuri naționale; și adecă a făcut toată compania ceva de haz (ris). Aici ai putut cunoaște că regimentul e românesc, și că ține la obiceiurile și datinile lui strămoșești, și deși au jurat sub steagul regimentului, la care ține cu scumpătate, dară n'au uitat nici de tricolorul românesc.

Jocul și producțiile de haz.

Programul:

1. „Hora Sinaiei“, jucată de 60 soldați, foarte frumos și cu bună reușită, încât dl general, cât și ceilalți oficeri și tot publicul au admirat frumosul joc românesc.

2. „Vinderea de cai“, care bine fiind predată a stîrnit mult ris în public.

3. „Călușerul“, jucat de 12 soldați în frunte cu vătavul dl sergent-major *George Opresan*, toți îmbrăcați în costum național (românesc), care costum l'a procurat din *Orăștie* și plătit cu 130 fl. dl general *Çițula*, fost comandant al regimentului în *Sarajevo* la 1895. Atât frumuseța costumului, cât și jocul călușerilor au încântat pe toți, și au lădat mult costumul și jocul călușerilor.

4. „O cununie“ (nuntă); aici toți au rămas nimiți când a sosit tinăra părechie la cununie cum se face pe la noi cu oaspeții chemați, cu lăutari și cu ploștile de vin și cu rachiu.

5. „Sosirea la Sant-Jago de Cuba“, aceasta a fost o companie care sosind de pe mare la uscat a debarcat, fiind provăzută cu armele și toată provizia de războiu; a fost mult aplaudată.

6. „Strigătul popilor turcești“, fiind bine predată a fost asemenea aplaudată.

7. „Jocul țigănesc“, fiind bine și țigănește jucat, a stîrnit mult ris publicului.

8. „Țurca“, a fost întocmai una dintre cele frumoase cari se fac pe la noi pe la *Săliște*, a fost foarte admirată.

9. „Lupta oamenilor sălbatici dela *Vest*“, aceasta a fost o companie de 60 soldați, cari au

fost îmbrăcați toți deosebit, fiește — care avea o altă arătare, altcum erau îmbrăcați, pe cap purtau toți căciuli împletite din paie, din care atrna o coadă (chică) lungă pe spate, care era împodobită cu feluri de flori, fiește-care a fost înarmat cu o bătă mare, cu care au arătat forma luptei. Compania aceasta a avut și un steag foarte frumos, tricolorul roșu-galben-albastru. După luptă au defilat înaintea dlui general, care dimpreună cu tot publicul a admirat frumuseța acestei companii și au făcut de-au repetat defilerea.

10. „Călușerul“, earăși admirat și viu aplaudat, își era mai mare dragul când vedea pe ficiorii îmbrăcați în frumosul costum național și cum se mai aruncau în joc, și când auzia publicul zicând: „*Schwere Tanz, aber sehr schön*“, adecă: greu joc, dar' foarte frumos.

11. „O îngropăciune“, aici preotul și cu nevasta mortului au făcut mult ris publicului.

12. Marș de încheiere.

Cum se poartă regimentul.

Soldații regimentului 64 se poartă foarte bine și românește. Fie în căsarmă, fie la deprinderi de arme, fie la petreceri, pretutindenea îi auzi vorbind românește, cântând cântări naționale românești și-i vezi jucând jocuri românești, încât toți străinii rămân în cântări și admiră cântecele, jocurile și petrecerile Românilor din Ardeal. Deși regimentul nr. 64 e staționat în capitala Austriei, în *Viena*, deși e departe de vatra părintească, dar' tot nu-și uită, că s'a născut Român și arată lumii străine, că cât de mult ține la obiceiurile și datinile lui strămoșești.

Și ce gândiți, iubitorilor cetitori, că cei din *Viena* își aștupă urechile de cântecele lor, sau îi intrerup cumva dela petrecerile lor? Nu, dimpotrivă iau parte la ele și cinstesc pe ficiori, numai ca să le cânte și joace românește.

Și unde se poate întâmpla lucruri de acestia? Numai într'o țeară civilizată. Gândește-te, soldatul român, că dacă ai fi făcut acestea în *Ungaria*, unde te-ai născut, că n'ai mai fi încăput în temnițele ungurești.

Întâiu subscrisul de când am plecat de acasă și am eșit din țeara mea, n'am fost nici-odată supravegheat și intrerupt dela petreceri, ca în țeara mea, mai ales când am fost la asentare la *Mercuria*, având tricolorul românesc pe piept, mi-l-au rupt și confiscat gendarmii. De atunci e mântuită țeara ungurească de agitatori, pe când în *Austria* ca soldat fiind și cu costumul militaresc îmbrăcat îmi petrec și sărbez cu tricolorul românesc, nefiind de nimenea atacat; onoare unei astfel de țeri culte!

Regm. nr. 64 împlinește la toamna viitoare 2 ani de când e în *Viena*, în acest timp s'a purtat totdeauna cum se poate mai bine și cum se cuvine unui regm. conștia de chemarea sa.

În tot serviciul: la deprinderi, manevre și-n părăzi, și întotdeauna când a fost înaintea *M. Sale* a fost mult lădat. La aceasta ne stut de mărturie foile din *Viena*, cari în mai multe rânduri ne-au lădat.

Afară de regm. nr. 64 mai e un regm. românesc în *Viena*, regm. nr. 61, care în zilele acestea își sărbează iubileul de 100 ani. Încă de vr'o 2 săptămâni se tot pregătesc și ne așteptăm la o mare pompă. IP.

Asociațiunea la Beiuș.

Am vestit și noi, că „Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român” își va ține anul acesta adunarea regulată anuală în Beiuș, în zilele de 27 și 28 August c.

Beiușenii au făcut toate pregătirile pentru primirea oaspeților și aranjarea sărbătorilor, statorind următorul

Program al festivităților:

Subscrișul comitet, organizat pentru primirea „Asociațiunii”, invită cu toată stima onoratul public român atât la adunarea generală a „Asociațiunii”, ce se va ține în 27 și 28 August c. n. în Beiuș, cât și la festivitățile ce se vor aranja cu această ocaziune.

Programa festivităților va fi următoarea:

În 26 August.

Seara: Întimpinarea solemnă a comitetului central la gară.

Seara la 9 ore: Seara de cunoștință.

În 27 August.

La 9 ore a. m. sf. liturgie și chemarea Duhului sfânt în bisericile ambelor confesiuni.

La 11 ore a. m. ședința I. a adunării generale.

La 2 ore d. m.: Banchet.

La 8 ore seara: Concert și teatru.

În 28 August.

La 9 ore a. m. sf. liturgie în bisericile ambelor confesiuni.

La 11 ore a. m. ședința II. a adunării generale.

La 8 ore seara: Bal.

În 29 August.

Excursiune la „Stâna de vale”.

Fiindcă dorința comitetului este, ca toți oaspeții să fie adăpostiți în quartire acomodate, cei-ce doresc a lua parte la aceste festivități, sunt rugați să binevoiască a-l avisa despre aceasta pe dl avocat *Dr. Gavriil Cosma*, președintele comitetului de încuartirare, până la 15 August c. n., cu atât mai virtos, căci împrejurările noastre de comunicațiune reclamă necesitatea de-a ne îngriji eventual de un tren separat, ce va pleca dela Orade la Beiuș în 26 August c. n. cam la 2 ore d. m.

Eară doritorii de-a participa la excursiunea la „Stâna de vale”, în 29 August, sunt rugați a-l avisa despre aceasta pe dl *Vasilie Dumbrava*, președintele comitetului de excursiune, tot până în 15 August c. n.

Beiuș, din ședința comitetului central pentru primirea „Asociațiunii”, ținută în 17 Iulie c. n. 1897.

În numele comitetului central:

August Antal,

protopop, președintele com. central.

Nicolae Diamandi,

profesor, notarul com. central.

Casa natală a lui Andreiu Murășan.

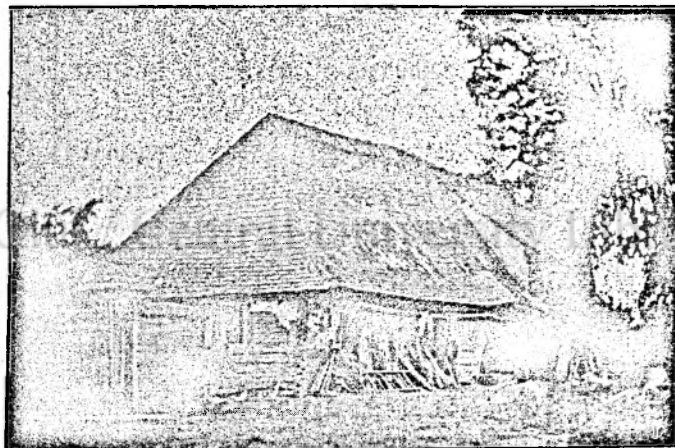
— Vezi ilustrația. —

S'au împlinit acum de curând, în 7 Iulie c. 50 de ani, de când a eșit întâia-dată în tipar în „Foaia pentru minte, inimă și literatură” din Brașov, frumoasa poezie „Deșteaptă-te Române”, care în curând a început a fi cântată de toți Românii și azi este cel mai inbit marș național.

Autorul ei a fost *Andreiu Murășan*, care prin aceasta și alte poezii naționale a contribuit mult la deșteptarea simțului național înainte de aceasta cu un jumătate de veac și msi bine și este unul dintre cei mai de frunte poeți ardeleni.

Față de oamenii mai mari și frunțași ai națiunii, datori sîntem nu numai să le păstrăm amintirea, dar' trebuie să ne interesăm de toate ce li privesc, de toate momentele și întâmplările vieții lor, începînd din leagăn și până la mormînt.

Ilustrația, ce o dăm azi, privește leagănul, pruncia lui *Andreiu Murășan*. Este chipul casei în care s'a născut marele poet, la 16 Noemvrie 1816. În această casă săracă și modestă a stat leagănul aceluia, care mai târziu prin puterea talentului său a îmbogățit literatura română cu „Deșteaptă-te Române din somnul cel de moarte” și alte mărgăritare ale poeziei române.

Casa natală a lui Andreiu Murășan.

Păstrarea grăunțelor.

Păstrarea grăunțelor este un lucru foarte însemnat în economie. Pentru-că, câtă muncă se cere, până grăunțele se vîd scoase din pleve. Și apoi, la lucru gata, ele pot fi ajunse de câte toate, negrijite fiind după trebuință; așa se pot încinge, pot fi năpădite de gărgărițe și alți dușmani.

Grăunțele se păstrează în coșuri de lemn, sau de nuiele, în buți, căzi și alte vase de lemn. Alții le păstrează în podurile caselor, ori în grânare anume, alții în găuri făcute în pămînt ș. a.

Pentru a se pute bine păstra bucatele este neapărat de lipsă, ca ele să fie așezate la loc curat, svîntat și astfel întocmit, ca să se poată aerisa cu înlesnire.

Îndată după treerat grăunțele trebuie să se pună în straturi subțiri de 30—60 cm. grosime, ca să se svînte cât mai în grabă și numai după aceea să se pună în straturi mai groase. Până sînt în

straturi mai subțiri se întorc cu lopata, pentru-că cu chipul acesta se svîntă mai curînd. Întorsul acesta se face la început de câte două-ori pe săptămîna, după aceea câte odată la săptămîna și apoi tot mai rar. Tractate astfel la început grăunțele, se uscă bine și nu e primejdie de a se încălzi sau încinge, cum se poate ușor întempla eu bucatele necoapte deplin sau aduse în stare jilavă.

Pentru a pute ține curățenia de lipsă, grănarul trebuie pus în toată privința în bună rînduială. Coșurile de lemn e bine să se spele cu leșii tari, cari

omoară ouele insectelor stricacioase sau chiar insectele ce s'ar fi aflînd în pereții lor. Podurile caselor trebuie bine ciruite sau lipite; apoi alte magazinuri trebuie cimentate sau pardosite. Lucru de căpetenie e, ca grănarul să nu aibă crepături sau găuri, în cari gărgărițele și alte insecte să-și pună ouele.

Foarte de lipsă e ca grăunțele să se poată și aerisa. Spre acest sfîrșit grănarele trebuie se aibă anume întocmiri pentru aerisare.

Magazii întru toate corîspunzătoare sînt docurile, iscodite de Americani și făcute cu mai multe caturi (ridicături). Întorsul bucatelor în docuri, cernutul, măsuratul, încărcatul, descărcatul și celelalte lucrări se fac cu ajutorul mașinilor într'un mod vrednic de mirare. Atari docuri sînt făcute în unele orașe, unde se adună pentru negoț bucatele din o parte mare de țeară, din țeara întregă sau din mai multe țeri.

Partea economică.

Curățirea grăunțelor.

Până treeratul se făcea cu imblăcii sau cu vitele, alegerea grăunțelor se făcea cu ajutorul unei greble cu dinții lungi, a unei măhuri numită felează (felezuitoare), după care urma datul în vînt cu vînturătoarea și pe urmă cernerea cu ciurul simplu sau de mîna; astăzi însă, când imblătirea se face cu mașina, alegerea sau curățirea grăunțelor deasemenea se face cu o mașină anume de vînturat și cernut, care de popor e numită tot ciur.

Mașinile mai mari de imblătire cari se mîna cu abur, sînt astfel întocmite în lăuntru lor, că grăunțele es vînturate și cernute. Mașinile de imblătire cu mîna și cu cai n'au acele părți; ci așa numitul ciur este deosebit.

Grăunțele de sîmînat se curăță deosebit cu trior-ul. Dacă acesta e simplu, cu el se aleg sîmîntele mai mici și rotunde s. p. de trosot, neghină ș. a.; ear' cu cel dublu se alege și orzul, ovîsul ș. a. Trior-ul îndeosebi trebuie să fie întrebunțat de toți plugarii pentru-ca grăunțele menite pentru sîmînat să devină cu totul lipsite de sîmînturi de buruieni, de ierburi ș. a.

RAPIȚA.

Rapița se ține de plantele oleioase și e de mai multe soiuri, între cari mai de frunte sînt: 1. *Rapița mică de toamnă*, care dă roade bune și nu degeră ușor peste iarnă. 2. *Rapița rusească* înflorește târziu, nu se scutură tare în timpul coacerii și nu degeră nici la ger mare.

Rapiței îi priște în pământul lutos, dar' se face și în pământul mijlociu și chiar și în cel năsipos fiind în fața soarelui și dacă e bine cultivat și îngrășat, și mai pe scurt ei îi priște acolo unde îi priște și grăului.

Pământul merit pentru cultivarea rapiței se lucră ca și cel în care se seamănă grăul, adică se ogorește, se întoarce și pe urmă se samănă. Fiind însă pământul bun, rapița se poate seamăna și după mazărice sau după trifoiu roșu ori după luțernă și hrișcă roșie.

După grănele de toamnă însă se prea întârzie sămănarea rapiței. Pe un pământ foarte bun se poate sămăna rapița în doi ani după olaltă; ear' grăul sămănat după rapița isbutește tare bine. Ogoritul se face toamna, după care pământul se și gunoeste, întorsul se face primăvara când gunoiul se astupă sub brează, ear' sămănatul rapiței pe la mijlocul lui Iulie sau în August (5—6 chilogrami pe un juger), ceea-ce se poate duce în îndeplinire sau aruncându-se sămănta cu mîna și acoperindu-se cu grapa, sau sămănându-se în rînd cu ajutorul mașinei de sămănat. Când rapița se seamănă cu mașina, rîndurile se vin $\frac{1}{2}$ metru unul de altul, ear' fiind pământul slab, numai 30 cm. de parte și se sapă cu ajutorul plugului de săpat odată toamna și a doua-ora primăvara. Firele din rînduri să fie 28 cm. unul de altul. Prea deasă fiind, rapița nu dă recolte îmbelșugate.

Cele mai bune îngrășăminte pentru rapița sînt: gunoiul putred de grajd, mustul de grajd, cenușa, varul și marga.

Rapița are o mulțime de dușmani s. p. purecele rapiței, gândacul rapiței, purecele de pământ, bourelul de pământ și gândacul de nap ș. a. Dintre acestia mai mult îi strică rapiței: purecele de pământ. Pentru a încunjura acest rău, la câteva zile după-ce s'a sămănat rapița, se mai seamănă încă odată, pentru-că purcii de pământ, avînd obiceiul de a strica numai plantele tinere, să nu strice sămănturei celei dintăiu. Rapița se poate și răsădi întocmai ca napii.

Ea ajunge la coacere și în Maiu, dar' cu deosebire în Iunie. Atunci pătăile sînt încă verzi, ear' grăunțele brunete. Dacă s'ar lăsa să se prea coacă, rapița se prea scutură, de aceea se seceră sau cosește în pîrgă fiind.

După-ce s'a secerat sau cosit rapița se leagă în snopi, cari rămân 2—3 zile pe miriște, apoi se așează în clăi pentru a se mai usca; ear' în urmă se adună

toată la un loc, unde se poate îmblăți cu îmblăcii, cu mașina de îmblătit și chiar și numai călca cu caii.

Îmblătită, rapița trebuie adăpostită în loc uscat și nu în pătură groasă peste olaltă, pentru-că se încălzește și incinge. Răscolirea ei se face adese-ori cu grebla, mai bine ca cu lopata; ea se mai și vîntură. Cei mai mulți o vînd îndată după îmblătit. De pe un juger se recoltează 10—24 hectolitre; 100 chlgr. rapița dau 36—40 chlgr. oleu de ars.

Ca toate plantele oleioase, rapița cere lucru mai puțin cu mîna, de aceea proprietarii mari, cari adică au mult pământ, o cultivă în măsură mare. Turtele de oleu se întrebunțează ca nutremînt pentru animale; paiele lor încă le mănîncă animalele, dar' mai bune sînt pentru foc. Radăcinile rapiței și frunzele, ce se scutură, dîreg bine pământul.

Sămănată într'un pământ bun și cultivat bine, rapița, prin recoltele ei răsplătește în mod foarte mulțumitor ostenelele economului, mai cu seamă când și umblarea timpului 'i-a fost priincioasă. Prețul rapiței nu atîrnă dela prețul bucatelor.

Rapița sămănată primăvara în Aprilie se coace în August și Septemvrie. Aceasta este năpădită mai adese-ori și în grad mai mare de pureci și din această pricină isbutește mai rău ca cea sămănată înspre toamnă.

Apă de spălat.

Este apă de spălat aspră și moale. Cea dintăiu conține multe părți vâroase, a doua nu. Cea mai moale și mai bună apă de spălat ar fi, precum se știe, apa de ploaie, pentru-că ea, în urma destilațiunii (curățirii) pe cale firească, nu conține de loc părți de var. Dar' adunarea apei de ploaie e împreună cu greutate, pentru-că cele mai multe case n'au scocurile de lipsă și, unde și sînt, apa adunată prin mijlocirea lor trebuie curățită de toate părțile urite, ce se scurg de pe coperiș și din scocuri în ea.

După apa de ploaie cea mai bună este apa de rîu, pentru-că deoparte ea conține multă apă de ploaie, de altă parte pentru-că prin încălzire, prin frecarea necurmată în timpul curgerii perde o mare parte din acidul carbonic, var etc. Cine are deci la îndemână apă de rîu, să-și procure de aceasta.

Apa de fântână sau de izvor conține mai multe sau mai puține părți vâroase, magnesie ș. a., de aceea se și numește apă aspră. Această apă cere mult săpun și totuși hainele nu se curățesc destul de bine. Aici trebuie să ne ajutăm cu materii, cari fac apa moale. Cea mai bună materie spre acest sfîrșit este *borax*-ul, din care 2 grami sînt de ajuns ca 10 litre de apă aspră să o facă moale, apoi *soda*, 1—2 grami la o litră de apă. Cu chipul acesta se cruță mult săpun.

Însemnătatea lemnului de acaș.

Este mai pe sus de ori-ce îndoială, că lemnul de acaș va avè un viitor însemnat; pentru-că el în 25—30 ani crește ca molidul (un brad) în 50 ani și ca stejarul în 100 ani. De altă parte el are o mare tărie și trăinicie. În urma acestora e foarte potrivit spre deosebire scopuri s. p. pentru lucruri de rotărit, pari de viie ș. a. Acașul prosperează (îi umblă bine) și în pământul cel mai rău, pe surpăturile petroase și năsiptoase ale dealurilor și munților. Nu-'i trebuie alta decît o gaură, care se umple cu pământ bun, după aceea punându-se plăntuța de acaș. Numai în pământul umed nu isbutește.

Multe coaste goale avem și noi Românii, cum sînt s. p. pe Câmpia Ardealului ș. a., unde lemnul lipsește aproape cu desăvîrșire. Plantarea acașului în aceste locuri n'ar trebui se întârzie; dar' chiar și locuri plantate cu tufe mai puțin folositoare ar trebui plantate cu acași.

Reguli de urmat pentru a preveni întepăturile albinelor.

1. Înainte de-a deschide stupul, va trebui să ne dăm seama de aceea-ce avem de făcut sau de observat într'însul.
2. Stupul se va deschide cât se poate de lin, fără a-'l zgudu.
3. Nici-odată nu se va începe lucrarea până-când nu se va îngriji de-a avè fum la îndemână, fie dela o țigară, fie dela un aparat de produs fum.
4. Înainte de-a umbla în stup, se va sufla de câteva ori fum între faguri. Mai pe urmă, dacă va mai fi necesar, se mai suflă, însă cu precauțiune, mai ales fumul de tutun care este toxic.
5. La scoaterea ramelor se va procedea cu atențiune, ca să nu cadă, sau să se răstoarne jos.
6. Se va respira cât mai puțin asupra albinelor.
7. Nu se vor face mișcări bruscte pentru a se feri când vr'o albina se va facerca să întepe.
8. Totuși, dacă albina a întepat, se va umezi locul cu ceva soluțiune de amoniac, care se recomandă a o avè la dispoziție într'un flacon.
9. Când albinele unui stup par ar fi iritate, se va amîna pentru altă-dată cercetarea stupului.
10. Să se obișnuiască apicultorul a lucra fără mască; în cazul acesta se ajunge cu încetul a dobândi liniștea și precauțiunea necesară.

Cât e de mîncăcios sobolul.

Un naturalist a pus un sobol într'o cutie anume și 'i-a dat de mîncare rîme și omide. În patru zile a mîncat 432 omide și 250 rîme. Alt sobol ținut închis a mîncat în 12 zile 540 rîme și 872 omide. Din timp în timp 'i-s'au dat și plante, el însă numai le-a mișcat pentru a-'și face așternut din ele. Un al treilea sobol, care 'și-a pierdut un picior în cursă, a mîncat în ziua întăia 150

omide. Să se cruțe și apere așadar' sobolul pentru folosul ce-l aduce economiei prin lăcomia sa. Stricăciunea ce el o pricinuește pământului nu însemnează nimica față de folosul ce ni-l face, și alte stricăciuni de multe feluri, ce 'i-se adscriu, se razimă numai pe prejudeții (credință deșeartă).

Avantajile (foloasele) lucrului cu vaci.

Prin cercări repetite, s'a dovedit, că trăgând vacile în jug nu împuținează laptele, dacă se vor ave în vedere următoarele:

1. Vacile se se învețe la jug de timpuriu, încă în anul al doilea, și lucrările cu ele se se săvârșesc deapănarea în liniște. Vaci bătrâne a le obicinui, e nu numai mai greu, dar' și mai puțin mulțumitor, pentru-că aceste mai nici odată nu se fac bune de jug, dar' nici nu se pot deda la tras domol și deopotrivă.

2. Nu toate vacile îndeplinesc lucrurile și poartă poverile într'o potrivă de bine, și mai cu seamă opintirile au o înfruntare vătămătoare asupra vacilor celor mai bune de lapte, cari au o piele subțire și simțitoare, cum și oase mai fine (gingașe). Temperamentul încă este de însemnat. Vacilor domoale și liniștite le strică mai puțin lucrul, decât celor agere sau celor fricoase.

3. Laptele se împuținează în mod mult mai însemnat, dacă vacile lucrează pe timp rece sau umed-rece, decât atunci când lucrează pe timp de mijloc, cald sau chiar cald.

4. Nici-odată se nu treacă peste 4 ore la zi timpul de lucru cu vacile. Unde e numai cu puțință, după o zi de lucru se se lase una de odihnă. De aceea se recomandă a se ține vaci mai multe, învățate la jug, ca se se poată face schimbările, despre cari se vorbește aici.

5. Tragerea continuă pe drumuri întinse este mai stricăcioasă vacilor, decât trasul plugului și al grapei.

Vacile bine făcute, puternice și bine ținute se obicinuesc mai bine la tras în anul al doilea.

Pilde sunt nenumărate despre avantajile lucrării cu vacile, la care nu sărăcia îi îndeamnă pe oameni, ci folosul, ce-l aduce acest mod de purtare a economiei. Sunt ținuturi chiar și în Țeara-Nemțescă, unde în unele comune nu se țin pe lângă vaci, decât puțini cai, ear' boi de loc. Lucrul câmpului se îndeplinește numai cu vaci; ear' caii se întrebuințează numai în cărăușii și la căratul materialului de zidit.

Se dau casuri, că unii oameni cu câte 2 vaci își lucră moșia, având laptele trebuincios în casă și vânzând tot-odată dela ele mii de litre de lapte, ceea-ce ne dovedește destul de luminat, că lucrarea cu vacile de soi bun este avantajoasă.

Asigurările de viață.

(Urmare).

Primarul nu pare a fi contra asigurărilor de viață. El crede numai, că țeranul, ale cărui venituri mici atrăna dela atâtea întâmplări, adese-ori nu va pute fi în stare a plăti, primele la timp. El cunoaște deja un asemenea cas:

Un țeran s'a asigurat pe viață și avea să plătească pe fiecare pătrar de an câte 50 franci. Aceasta sumă a plătit-o câțiva ani regulat; când s'au întâmplat ani reii, morburi în familie și moarte între vite, nu a mai putut continua cu plata. Contractul de asigurare s'a anulat și primele deja plătite au fost pierdute. Țeranul nu poate plăti primele de asigurare așa regulat ca un funcționar, care își primește regulat salariul fie anul cum va fi, și prin venitul acesta sigur, el se poate obliga de mai înainte la așa ceva, și poate fi și regulat.

Observațiilor primarului răspunde inspectorul:

„Aceste inconveniențe se pot înlătura din partea țeranilor în modul următor:

1. Nime se nu se asigure peste venitul lui. Nu e de lipsă, se se asigure omul peste multe mii. Pentru un țeran și urmașii lui 1000—2000 franci este un capital destul de însemnat. Pentru suma aceasta plățirea pentru un pătrar de an nu face mai mult de 6—10 fr. La încheierea contractului de asigurare trebuie să ai în vedere totdeauna starea ta, să te sfătuești cu prieteni pricepuți și să nu te iai orbiș după vorba agentului. Acesta își are plata lui după mărimea capitalului asigurat. El de aceea își bate capul în primul loc pentru sine însuși și caută prin fel de fel de promisiune a urca cât se poate de sus suma asigurată. Nu arare-ori și asiguratul caută a se asigura pe o sumă mai mare numai ca să fie numit și el între oamenii cei avuți.

2. Pentru asigurare e bine a se căuta o societate reciprocă, care garantează dividende crescânde, adică care urcă din an în an dividendele, ca prin așa ceva se se micșoreze în continuu contribuțiunea (prima) anuală. Precum cresc anii asiguratului și precum scade cu ei puterea de a munci și câștiga, așa scade și prima anuală. La asigurarea simplă de viață micșorează de exemplu așa o dividendă prima (contribuțiunea) unui asigurat pe 30 ani pentru un capital asigurat de 1000 fr. dela 22.40 fr. în anul al șeselea de asigurare la 19.31 fr.

în anul al 11-lea	la fr.	16.68
" " "	16-lea	" " 13.77
" " "	21-lea	" " 10.54
" " "	26-lea	" " 7.06
" " "	31-lea	" " 3.43
" " "	35-lea	" " 0.51

și de aci încolo, în loc de plata primelor garantează o rentă crescândă. Prin

asa ceva asigurarea devine posibilă și pentru aceia, cari sunt îngrijați totdeauna, că în anii mai târziu nu vor pute ave venitele, cari le au acum.

Într'un mod înțelept și precaut asigurările de viață 'și-au socotit cu intențiune primele cu ceva mai mult, decât se cuvine pentru sumele asigurate ce trebuie plătite asiguraților. De aceea societățile au totdeauna la finea anului un câștig. Acest câștig la unele societăți se împarte între asigurați sub nume de dividende, în proporțiune cu contribuțiunea lor. Aceste societăți de asigurare se numesc „societăți reciproce“. La aceste societăți asiguratul e părtaş și proprietar și ca atare are parte nu numai la câștig, ci are dreptul și la alegerea membrilor în consiliul de administrațiune, ba chiar de a conlucra în consiliu.

O altă organizațiune au așa numitele societăți pe acțiuni. La aceste aceia sunt proprietarii societății, cari anticipază banii pentru formarea capitalului fundațional. Câștigul încă se împarte între ei.

3. La încheierea contractului de asigurare trebuie luate în considerare următoarele condițiuni: Contractul se se poată în ori-ce timp resilia (strica) așa ca după o durată de 3 ani de asigurație pe baza acestui document se se și poată împrumuta în proporție cu capitalul vârsat, ca la nevoie se-și poată plăti din el primele scadente.

Capitalul vârsat se se poată răscumpera ori-și când integral, sau contractul se se poată preschimba într'altul pentru o sumă asigurată mai mică, ca se nu se pearză primele plătite când asiguratul ajunge la o stare de nu mai poate plăti asigurarea“. (Va urma).

Sfaturi economice.

Cum se pot face folositoare locurile băltoase?

Lucru de căpetenie pentru a deveni folositoare astfel de locuri, fie ele livezi sau agrii, este săcarea lor. Unde săcarea nu se poate face nici într'un chip, sau numai cu cheltueli foarte mari, cultivarea acestor locuri nu se plătește. Pe când pentru cultura fâneațelor este de ajuns, ca locurile băltoase să se scutească numai de umezeli neîntrerupte, în același timp folosirea locurilor băltoase ca locuri de arat cere neapărat o înclinare până la un metru sub fața pământului a oglinzei fundamentale a apei. De altă parte trebuie să ne ferim a merge prea departe cu săcarea, ci mai bine a umbla ca prin canale (șanțuri) să ajungem ca și în anutul cel mai secetos să putem uda locurile băltoase.

Înrîurința mirosurilor asupra însușirii laptelui.

Că mirosurile urite înrîuresc asupra însușirii laptelui s'a constatat în modul următor: 12 vaci, minate fiind dela locul de muls la pășune, au ajuns deodată în apropierea unui cadavru (mortăciune) nefropat a unui vitel; ele au mirosit câteva clipite aerul stricat, ce eșia din mortăciune și urmarea a fost, că nu numai laptele acestor 12 vaci, ci și cel adunat dela alte 80 vaci din aceea ciurdă amestecat fiind cu al celor 12, s'a stricat. Îngroparea cadavrului a înlăturat răul. S'a adevărit, că laptele fert sau nefert dela toate vacile, cari au stat într'un grajd de curând desinfectat (despuțit) prin acid carbolic, a pricinuit oamenilor greață și vătășuri; ear' carnea acestor animale a avut un miros neplăcut de carbol.

Mijlocul de a opri sângele din rani mai mari.

Constă în a presăra peste rana sângărândă praf de cărbune de lemn și apoi a o lega cu vată sau cărpă de in. Unii întrebunțază în același scop un amestec de făină și sare; alții orez pisat, în fine alții aplică pe rană foi de crin alb. Pentru a ave asemenea foi și în timpul iernei se string de cu vară și se păstrează ținându-le câteva ore în spirt și apoi uscându-le.

Care parte a lemnului viței de vie ne dă vițele cele mai roditoare?

Nu e tot una a folosi pentru plantarea viei partea de desubt sau deasupra a lemnului viței. Probele făcute au încredințat pe unii și pe alții, că vițele prășite din lemnul de sus dau roade mult mai bogate decât cele din cel mai de jos. Chiar pentru aceea numai acest lemn se folosească, ear' cel mai de jos se arunce.

Să nu se nesocotească cu acest prilej nici împrejurarea, că lemnul luat de pe vițele foarte roditoare și de soi bun este cel mai potrivit de prășilă. Spre acest sfârșit vițele menite pentru a tăia din ele lemn de prășilă sunt de a se însemna toamna, când mulțimea strugurilor ne arată ce trebuie însemnat.

Cojile de ouă.

Cojile de ouă de obicei se aruncă în gunoii; ele constând însă din carbonat și ceva fosfor de calciu trebuiesc adunate, pisate (mărunțite) și apoi date împreună cu hrana păsărilor de curte, purceilor, vițelilor etc., căci ajută la dezvoltarea oaselor, la ouat și în general la o dezvoltare mai riguroasă a acestor animale.

Contra șoarecilor.

Pentru stîrpirea acestor rozătoare, un grădinar englez recomandă a se răspândi prin locurile vizitate de șoareci câteva foi uscate de mintă pipărată, sau câteva picături de extract de mintă.

Mirosul de mintă este foarte vătămător șoarecilor.

Cea mai bună beutură pentru lucrători.

Pe timpul căldurilor mari îndeosebi, cea mai potrivită beutură pentru cosacii secerători se pregătește în modul următor: 80 grame de cafea se macină bine, ferbându-se 10 minute în o litră de apă. Aceasta se străcură, se mestecă cu 5 litre de apă rece, se pune în ea ceva zahăr și o fingie (olcică) de cafea plină cu rachiu bun. Cu această amestecătură se umple mai multe sticle, se astupă bine cu dopuri, îngropându-se în pământ și acoperindu-se cu paie. Această beutură întărește muschii, în asemănare cu alte beuturi nu pricinuește multe sudori și chiar de aceea este foarte de recomandat pentru cosaci, secerători și alți muncitori, cari se ocupă cu lucruri grele.

Știri economice.

Calea ferată vicinală Sighetsoara-Agnita a suferit prin ploile din urmă stricăciuni așa de mari, încât începerea comunicațiunii ear' se va amîna timp îndelungat.

Canalul dela Porțile-de-fer va fi sfârșit în luna Septemvrie și atunci va fi dat circulațiunii.

S'a constatat la acest canal, care a fost deschis în 1896, că în susul Porților-de-fer era un curent (repeziș de apă) care opria trecerea. S'a făcut acum un dig de peatră, menit a opri care-cum curentul. Lucrarea a reușit și acum curentul curge în micul canal.

Reușita acestei lucrări a fost dovedită prin încercările de navigație, care s'au făcut zilele acestea cu un vapor, care ducea trei șlepuri încărcate cu peatră.

Micile lucrări, cari mai sînt de făcut, vor fi sfârșite în curînd, și cu începere dela Septemvrie canalul va fi întreg navigabil.

Congres de navigațiune. La congresul internațional de navigație, ce se va ține în curînd la Bruxella, România va fi reprezentată prin domnii Duca, Mironescu și Cantacuzino, ingineri inspectori.

Tîrg. Ministrul de negoț a lăsat, că în comuna *Dolha*, comitatul Maramurăș, tîrgul ce se ține în 25 și 26 Iulie, se se ție în anul acesta în 3 și 4 August, ear' cel din 25 și 26 Octomvrie se se țină în 28 și 29 Sept. c.

Stricăciunile ploilor nu numai la noi au făcut mari pagabe, ci și în România. Foile de dincolo scriu, că ploile din urmă au cauzat mari stricăciuni sîmînăturilor în deosebite locuri ale țerei.

O ploaie mare cu grindină, care a căzut în comuna *Viziru*, din județul *Brăila*, nimicînd cu desăvîrșire 350 hectare de sîmînături ale unor arîndași

Teara-Noastră.

Descrierea Ardealului spre mează-noapte dela *Murăș*

de

Silvescu Moldovan.

Pe valea Poșăgii.

(Urmare).

În vreme ce așteptăm, ca apa să se verse de nou, călăuzul nostru din Poșaga ne povestește întemplantarea tristă a ciobanului.

A fost odată, ca nici-odată — așa spune el — a fost pe valea Poșăgii o fată frumoasă, ca ruptă din soare, cu ochii negri ca mura și cu fața albă ca spuma laptelui. Ea era fată de păstor și păzea adese-ori turma tătâne-seu pe valea Poșăgii în sus. Tot atunci trăia pe aici un tîner cioban, înalt și sdravên, ca bradul de munte, încât multe căi și potecuri ar fi trebuit să calci, ca să dai de un voinic asemenea lui. Voinicul cioban și tînera păstorită s'au îndrăgostit foc unul de altul și ar fi voit să-și jure credință la altarul Domnului, căci zeu, spunînd drept, bine s'ar fi potrivit și Doamne, o păreche mai nimerită nici că ai fi putut găsi în rotogolul acestor munți. Dar' se vede, că în cartea sorței le-a stat scris altcum. Tatăl fetei, un moșneag îmbătrînit în sgărzenie, n'a voit nici să auză de dorința tinerilor îndrăgostiți și a alungat din casa sa pe voinicul cioban, ca pe un nemernic. Căci vedeți d-voastră, ciobanul era sărac lipit, ear' bătrînul avea stare bunișoară. Și ciobanul s'a dus, a pribegit în lume, fără să știe suflet de om despre păsurile lui. La câțiva ani, când s'a întors cu o turmă de oi, pe care și-a agonisit-o, iubită sa, frumoasa păstorită zăcea astrucată în mormînt. A omorît-o dorul, s'a uscat pe picioare, cum se uscă floarea lipsită de rouă, ear' la capul mormîntului i-a crescut un brad frumos. Ciobanul și-a făcut din el un fluier și cânta seara la mormînt doine atît de înduioșetoare și de jalnice, de și-se rupea inima ascultându-l. Ear' în urmă n'a mai putut purta durerea, ce-i apăsa sufletul chinuit și de dor și de bănat s'a împietrit, s'a schimbat în stan de peatră, care și azi scoate gemete dureroase și varsă lacrimi după iubita perdată...

Așa s'a făcut isvorul (isbuc) acesta, care dă urlete și varsă din când în când apă curată, ca lacrima stoarsă de dor și bănat... De aceea se crede, că ea are putere farmecătoare. Cine își spală fața în apa aceasta în noaptea de Sînzăiene, nu va fi înșelat nici-cînd în iubirea sa.

Isvorul acesta este un frumos isvor intermitent*), de cari se află de obicei în terenul de calciu. Ele au câte un basen suteran în care se scurge apa prin crepăturile stîncilor și cînd suprafața ei ajunge la înălțimea gurei isvorului, se varsă la lumina zilei. Intervalurile atîrnă dela cantitatea apei, ce se adună în basen.

*) Isoare intermitente se numesc aceluși apă cărora înceată a isvori în anumite intervale.

Începând dela acest isvor, pe malul drept al vălei (în stânga noastră) se înalță culmea *Leaşului*, care se estinde până la Muntele-Mare. Coastele lui sunt acoperite cu bogate păduri, cari se exploatează. Mai în sus pe țermul stâng (în dreapta noastră) se apropie de vale coastele *Vulturesei*.*) Printre stâncile prăpăstioase ale acestor munți sosim la cele dintâiu case ale Belioarei, o parte a Poșăgei de sus. *Belioara* se estinde împrăștiată pe valea deasemenea numire, care este un crac din acele, ce alcătuiesc valea Poșăgei. Afară de ea cele mai de frunte sunt: valea *Leaşului* (numită și valea *Corțeștilor*), care vine din muntele Leaş, apoi valea *Ienceștilor* și valea *Săgăgei*, care își are obârșia pe coastele Muntelui-Mare.

Pe văile aceste, printre stânci uriașe și coaste acoperite în parte mare cu păduri de fag, se află răsărite singuratic sau în grupuri casele, cari toate laolaltă sunt cunoscute sub numirea de Poșaga de sus. Poporul însă le numește separat, după valea în care se află așezate. Astfel cele de pe valea Leaşului și a Ienceștilor formează satul *Orăști*; cele din valea Săgăgei alcătuiesc *Săgăgia*, care se întinde mai afund în munți, pe la poala Muntelui-Mare, ear' mai în jos e satul *Belioara*. Fiecare din ele formează câte o comună bisericască deosebită, cu școală și biserică proprie.

Scărișoarele.

Dela Belioara în sus valea se strimțează și ne înfățișează cele mai diferite forme de stânci. După o oară de călătorie ne aflăm în fața colosului de munte al *Scărișoarelor*, cu stânci uriașe, cari se înalță înfiorător în fața noastră. Scărișoarele sunt brăzdate în mai multe locuri prin curmături adânci formate de puhoai, căci isvoare și căderi de apă nu se află printre crepăturile lor. Ele au de toate părțile păreți de stâncă prețipși, ici-colo cu trunchiuri de formă piramidală. Pe laturea dinspre mează-noapte coastele sunt acoperite cu pădure de brazi și fagi, printre cari se așterne o potecă în sus spre culme. La răsărit pădurea e rară și stâncile devin tot mai țepișe, dar' cele mai înfiorătoare stânci ni-se înfățișează pe laturea de cătră meazăzi. Aceste se coboară drept în vale, cu păreți verticali și prăpăstioși, pe cari nu se mai vede nici un fel de verdeață. Poalele lor sunt spălate de undele Belioarei, ce grăbesc spre meazăzi în valea Poșăgii.

Culmea cea mai înaltă a Scărișoarelor este de 1385 m. Urcarea pe creasta ei e anevoioasă, dar' panorama de munte, ce ni-se deschide de acolo jur împrejur, până în mari depărtări, este admirabilă. (Va urma)

*) Pe harta militară (zona 20, col. XXIX), muntele acesta e însemnat cu numele de *Vulturele*.

CRONICĂ.

Statistica defraudărilor din Arad.

„Arad és Vidéke” publică o interesantă statistică despre defraudările din comitatul Arad, întemplate în timpul din urmă. Eată pomelnicul defraudanților:

1. Fibrăul *Egyed Gyula* din Halmagiu, pe la anii 1876 a defraudat din banii satului 5000 fl. Din averea fibrăului s'a putut acoperi abia 300 fl., restul l-a plătit comuna.

2. *May Miksa*, scriitor la casa comitatului, a defraudat 1000 fl. A stat 3 ani în închisoare.

3. *Kiss Károly*, notar în Pánatul-nou, a defraudat 40.000 fl. din banii orfanilor. Când a fost descoperit s'a împușcat.

4. *Dulovits Károly*, tutorul spitalului comitatens din Arad, a defraudat 3000 fl. Și acesta s'a împușcat.

5. În 1893 s'a pertractat în Arad procesul defraudărilor de 350 de mii dela „Kereskedelmi bank”. Vinovați au fost trei inși: *Bettelheim Vilmos*, *Spitzka Agoston* și *Fischl Zsigmond*. Au fost judecați numai la câte 3 ani de robie!

6. Un „domn” jude de tribunal, a defraudat și el ce a putut pe la anii 1860—70, dar' furătura abia s'a descoperit la 1886, și așa defraudarea s'a prescris.

7. Notarul *Zacharias József* din Fekete-Gyarmat nu de mult a fost judecat prin tribunalul din Arad la 6½ ani temniță ordinară pentru 11 defraudări din banii satului și 21 de cambii și documente falsificate.

8. *Antistia comunala* (judele, notarul și perceptorul) din *Zsigmondház* (lângă Arad), în bună înțelegere au mâncat din banii satului șapte mii fl. Notarul a fost judecat la 6, judele la 4 ani de robie, ear' al treilea a scăpat.

9. *Horváth*, notarul din *Mocrea*, a defraudat 2000 fl. din banii comunei. A fost condamnat la 2½ ani.

Cu aceste „Arad és Vidéke” își încheie lista defraudărilor zicând, că după cele mai mărunte n'a căutat. Câte nu vor fi și de acestea, și sântem siguri, că chiar și defraudări mari au fost retăcute cu voea, sau din neștiință, de cătră „Arad és Vidéke”.

Ce e de mirat în defraudarea dela Arad? „Házánk” își pune întrebarea aceasta în un prim-articol și ajunge la răspunsul, că în defraudarea dela Arad e de mirat numai faptul, că a fost descoperită și tribunalul se ocupă cu ea. Daci nu defraudarea, nu suma defraudată sânt uimitoare, pentru-că la cazul când s'ar face o controlă generală, s'ar descoperi defraudări și mai mari. Ce se mai zicem noi?

Un mecenat român. Înaintea tribunalului din Dolj s'a deschis Joi testamentul decedatului *Petrache D. Bucureștianu*, fost consilier comunal sub conservatori. Regretatul bărbat lasă o mare parte din averea sa, aproape 2 sute mii lei și casele, unde locuia, pentru un orfelinat al copiilor găsiți. Orfelinatul va purta numele de: „*Petrache și Elena Bucureștianu*”.

Grindină. Ni-se scrie: În 22 Iulie n. a bătut grindina în hotarul Turzei diaspre Câmpie și prin satele din acea parte. Pagubele sânt considerabile; pretutindenea jale și necazuri.

Convict în Năsăud. Aflăm, că în Năsăud asemenea se va întemeia un convict pentru studenții, cari cercetează gimnasiul de acolo.

În cele din urmă vom avè convicte în toate părțile.

Mila guvernului. Guvernul nostru vrea să se facă părinte ajutător al poporului. În urma potopurilor cu grindină, dela oficiile de dare a trimis pe sate comisari să constate pagubele. După locurile de pe cari a fost nimicită recolta, se iartă a treia parte de dare.

Cu iertarea aceasta a dărei, guvernul vrea numai să seducă pe cei naivi, căci aproape nimic nu le iartă din dare bieților oameni. Spre pildă: În comuna *Poiana-Techereu* viforul a făcut mari pustiiri, toată

recolta din com. Hunedoara e nimicită, paguba e mii de florini. Cu toate acestea după socoțile comisarului trimis dela Deva, se iartă la toți oameni din satul întreg numai 18 fl. din dare!

Mai mulți bani se dau comisarului ca spese de călătorie și diurne, de căți se iartă comunelor nenorocitel.. Mila guvernului e adevărată batjocură.

Un Român în America. Din *New-Castle*, Statele-Unite ale Americii, căpătăm o scrisoare dela dl *Vasilie Bozoșan*, cantor și vechiu abonent al folii, scriindu-ne între altele: „Deși cetesc și foi germane, totuși dorul de patrie și nație nu mă lasă să nu-mi aduc ceva și de acolo. Și vă rog a-mi trimite și istoria lui *Stefan-cel-Mare*, eșită de sub tipar și dacă vor ajunge banii și a lui *Avram Iancu*, căci vreau să fiu cel care să le poarte numele acestor mari eroi pe acest pământ străin”. Onoare bravului Român! Românilor doritori de America le dă sfatul să rămână acasă, dacă nu știu din limba lor încolo alta, căci numai înmulțesc numărul cerșitorilor, cum au pățit mulți alții.

În memoria lui Șaguna. Din *Țelina* ni-se scrie: Duminecă, în 17 Iulie, *Nicolae Brânduș*, jude comunal în *Țelina* dimpreună cu soția sa *Ana* au dat în memoria metropolitului *Andrieu Șaguna* un parastas, care s'a ținut în fața poporului în sf. biserică încă în acea zi, pentru care susnumiților se aduce mulțumită și pe calea aceasta.

Adunări de-ale despărțământelor Asociațiunei sânt convocate: Adunarea despărțământului III. Făgăraș în *Veneția-inf.* pe 7 August c. Adunarea despărț. XXX. Sighișoara în *Sighișoara* pe 1 August c. la 2 ore d. a., în biserică română de acolo.

Rogăm pe iubiiții noștri țărani din acele părți să iee parte la aceste adunări cât mai mulți.

În *Sighișoara* se va aranja cu acest prilej și o petrecere cu joc.

Petreceră se aranjează:

În *Sighișoara* în 1 August, în pavilionul din grădina „*Winter*”, din prilejul adunării despărțământului din *Sighișoara* al Asociațiunei. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 50 cr., de familie până la 3 membri 1 fl. 20 cr. Venitul curat este menit pentru despărțământul Asociațiunei.

În *M-Ludoș* invită inteligența română din *Ludoș* și jur la petrecerea de vară, ce se va aranja acolo la 7 Aug. st. n. 1898 în pavilionul dela hotelul „*mielul alb*”. Venitul curat este destinat pentru decorarea bisericii grcat. din *M-Ludoș*. Prețul de intrare: de persoană 1 fl., de familie până la 3 persoane 2 fl. v. a. Începutul la 7 ore seara.

Șvabii din Bănat. Șvabii din Bănat, cari până acum se păreau adormiți în cele naționale, se deșteaptă și ei. Foile lor scriu articoli aspri în contra maghiarisării și vestejesc politica de asuprire a Ungurilor. Salutăm cu bucurie aceste semne ale redșteptării lor naționale.

Școală de stat în Sighișoara. Guvernul unguresc a dispus înființarea unei școale civile de stat pentru fete în *Sighișoara*. Sântem siguri, că Românii și Sașii din *Sighișoara* nu-și vor trimite fetele în această fabrică de maghiarisare.

Din protopopiatul Turzei. Din Turda ni-se scrie, că protopopiatul gr.-or. al Turzei de mai mult timp a fost în o stare neglijată. Protopopul Petru Roșca, fiind greu bolnav a fost denumit de administrator vrednicul paroch al Cojocnei și protopop onorar dl Teodor Ciortea. Dl Ciortea este de origine din acest tract, din Muierău, din familia fruntașă a Ciorteaștilor. Ca paroch în Cojocna a lucrat foarte mult pentru înaintarea parochiei, a reparat biserica, a făcut școală corespunzătoare, a zidit casă parochială, a câștigat o progsdie de vre-o 6 jugere pentru parochie etc. Acest vrednic slujitor al bisericeii s'a pus acum să facă rînduială în protopopiatul Turzei. Acum de curînd a plecat prin comune și cearcă socotelile bisericeii și școlăii, cari în multe parochii de ani de zile n'au fost controlate și poate nici făcute. Preoții, învățătorii și alți fruntași din protopopiat bine ar face, dacă i-ar da mână de ajutor la punerea în rînduială a trebilor bisericești și școlare, ceea-ce ar fi spre binele lor și al credincioșilor.

Alegere de învățător. Din Bucium-Poeni ni-se scrie: În 24 Iunie a. c. s'a sîvrîșit la noi alegerea de învățător. Singurul concurent la acest post a fost dl Nicolau Todea, care funcționînd și în anul trecut ca învățător provisor și câștigîndu-și prin hărnicia sa, dragostea poporului a și fost ales. Îi dorim perseveranță în muncă. M. Pr.

Lărgirea sferei de drept a Banului Croației. Foaiă oficială croată publică un edict cu datul de 10 Iunie 1898, în sensul căruia M. Sa Regele confere Banului dreptul de a numi însuși pe secretarii guvernului regnicolar al regatelor Croația, Slavonia și Dalmația.

Acesta e un privilegiu pe care nici un ministru al M. Sale, afară de Banul Croației, nu-l are.

Nenorocire grozavă. În Ohio (Statele-Unite) s'a întîmplat o grozavă nenorocire. Un pod s'a rupt sub un tren, pe care călătoriau mai multe sute de oameni. Trenul s'a prăbușit în o prăpastie adîncă. Sute de oameni au fost omorîți și răniți grav.

Țarul în tabără. Oștirea rusească, de present e în tabără pe câmpuri, făcîndu-și manevrele. Țarul a ținut să facă oștirii sale o surprindere. Dimineața la 4 ore s'a suflat alarma în toate regimentele de-arîndul, și spre cea mai mare spaimă a soldaților, în mijlocul taberei apare Țarul însoțit de Tarevna. Visita neașteptată a produs o ne mai pomenită încurcăla între soldați; horniștii nu-și găsiu nici trîmbițele pentru alarmă. Țarul s'a ales cu o impresiune foarte neplăcută, și se zice că urmarea, pe lângă toată inima cea bună a Țarului, va fi dimisionarea mai multor ofițeri.

Tren jefuit. În Mexico, lângă satul San-Rico, niște hoți îndrăzneți au atacat un tren de persoane, jefuind pe călători. Hoții până acum n'au putut fi prinși.

Premiu pe capul lui Krivány. Ministrul de interne a pus un premiu de 5000 fl. pentru acela, care va prinde pe Krivány, și-l va da pe mîna poliției.

Foc în Constantinopol. În zilele trecute un mare foc a izbucnit în Constantinopol. Focul a mistuit un suburbiu al orașului, în care locuiau cu deosebire — Armeni. La vre-o 300 de căsi au ars. Izbucnind focul noaptea, bieții oameni abia și-au putut mîntul vieața, tot avutul lăsîndu-și-l pradă focului.

Armenii se reîntorc în Turcia. În urma cererilor repetate ale Rusiei, guvernul turcesc a transmis instrucțiuni autorităților dela graniță, pentru a permite reîntoarcerea refugiaților armeni de pe timpul masacrelor armenesti din nou în Turcia, în cazul cînd ar fi supuși otomani.

Unde a apărut primul ziar cotidian? S'a născut o vie discuție prin foi, în ce loc a apărut primul ziar cotidian? În urma acestora s'a stabilit, că primul ziar cotidian a apărut la 1608 în Londra, al doilea în Strassburg la 1609 și al treilea în Paris la 1631.

Obiectele uitate pe tren. Ministrul unguresc de comerț, a dat un comunicat foarte momentos. Anume, dacă cineva și-a uitat vre-un obiect pe tren, în interesul aflării obiectului, dela fiecare gară se poate telegrafa, fără de-a plăti taxa pentru atari telegrame. O atare ordinațiune salutară, s'a dat și în Austria.

Expoziția de păpuși dela Neuwied. aranjată de augusta Regină a României, se va îmbogăți în timpul cel mai scurt cu mai multe exemplare, cari vor reprezenta portul românesc din Bucovina. Anume la inițiativa zeloaselor doamne Eugenia Morariu și Sofia Stefanovici s'au procurat un număr frumos de păpuși spre a fi costumate și trimise la Neuwied. O parte din ele este deja gata și în zilele acestea vor fi toate expuse într'o vitrină din loc. Costumarea cu deosebit gust s'a făcut în partea cea mai mare de cătră d-șoara Aglaia Lupu (Tărășeni).

Bani noi. Cu prima August vor intra în circulație taleri noi de cinci coroane.

Congresul băieștilor. În 9 August, se va ține în Cinci-biserici congresul tuturor băieștilor din țeară.

Darul Țarului. În urma anilor răi, în Rusia, pămîntul neproducînd nici o recoltă, poporul a ajuns în cea mai mare miserie. Țarul a donat 500 000 ruble ajutor miserilor oameni.

Îngîmfarea Maghiarilor. Foaiă polonă *Nowa Reforma*, rîspunzînd unui articol din „Budapesti Hirlap” scrie: „Așa de departe merge îngîmfarea Maghiarilor. Ei vor să impună Austriei politica lor și fi dictează principii anti-slavice, pentru-că își tem poziția în mijlocul Slavilor.

În timpul din urmă Ungaria se pune pe temeiul intereselor egoiste.

În aceasta însă — cu toate asigurările lor — se arată clar lașitatea și teama unui popor de jos, care-și simte perirea.

Pelegrinaj la Lourđ. De vre-o câteva Luni a plecat din Budapesta o societate mai mare spre a face un pelegrinaj la Lourđ. În Lion însă peregrinii au fost atacați de mai

mulți muncitori beți și au fost bătuti. Cel mai mulți peregrini erau Șvabi, purtînd înșe insignii ungurești, au fost socotiți drept Unguri și de aceea au fost atacați. Bieții Șvabi, au suferit pentru insigniile ungurești.

Miseria în comitatul Maramurșului. După știrile cele mai nouă, miseria e foarte mare în părțile de mează-noapte ale comitatului Maramurș, cu deosebire între Ruteni. Grîndina a nimicit toate sîmînturile, ear' în zilele trecute prin munți și prin văile din apropierea munților a fost un frig complit, și bruma a nimicit și puținele sîmînturi cari au scăpat de grîndină. Afară de aceea, în urma traiului rău, între nefericiții Ruteni s'a mai ivit și boala pelagra, așa încît miseria lor e de nedescris.

Defraudare și câștig la loterie. Un arumit Mayer, derăgător din Viena, a defraudat 18.000 fl. din banii încredințați lui. Pentru a nu pute fi prins, a aprins registrele cassei, unde avea și două losuri. La tragere, ambele losuri au câștigat 33.000 fl. Nefericitul om a recurs la tribunal, să silească loteria a-i plăti câștigul, care în lipsa losurilor nu voia să-i predee bauii, mîrturisindu-și defraudarea și arderea losurilor. Tribunalul însă în loc să-i ajute l-a aruncat în închisoare pentru defraudare — și bietul om din miile defraudate și câștigate — s'a ales cu temniță.

Prețul bucatelor.

Grăul s'a vîndut în Sibiu și Mediaș cu 9.50 până 10.50 hectolitru; în Arad 11 fl. maja metrică. Sîcara în Sibiu 5.50 până 6.50; în Arad 7.50 demaje. Cucuruzul 4.40 până 4.80 în Sibiu, 4.80 de maje în Arad. Ovîsul 3.30—4.— în Sibiu, 7.60 de maje în Arad. Orzul 3.60 până 4.— în Sibiu, 7.50 de maje în Arad. Fasolea 7.— până 7.50.

R Î S.

Hasta-i hasta.

Se întîlni moș Chirila cu Țiganul
Țîțîila și îl întrebă pe Țigan:
— *Însuratute-ai Țîțîila?*
— *Hop.*
— *Dar' frumoasă-e?*
— *Dic.*
— *Dar' place-ți de ea?*
— *Hm.*
— *Da ai ce mânca?*
— *Vezi hasta-i hasta, șoadă, moș Chirila.*

POSTA REDACȚIEI.

T. în B. m. Stipendii de cari întrebă d-ta se publică în foaiă oficială „Budapesti Közlöny”, pe care noi nu-l avem. Dar' pentru-ce stipendiu de stat, cari sînt împreunate cu condiții neplăcute nouă? Pentru-ce nu cometați la un stipendiu din fundațiuni românești? Aceasta e corect.

I. G. în P. Adresați-vă la d-nii Petra-Petrescu în Brașov (filiala „Albinei”); Victor Tordășan în Sibiu (la consistor); Bas. Podoabă, dir. „Economului” în Cluj. Acestia vă pot da deslușiri și îndrumări.

N. M. în S. I. La întrebări nu îi putem răspunde altceva, decât ca să consultați cu un avocat. Îți recomandăm pe dl Dr. Șenchea. Corespondența în nrul viitor.

D. I. S. în V. Am pus numai literele începătoare, ca să nu aveți bucluc. Să ne scrieți și despre sîrbarea reg. 61.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Duminica a 8-a d. Ros., gl. 7, sft. 8.	rés. ap.	
Dum.	19 Cuv. Macrina	31 Ignat. L.	4 32 7 28
Luni	20 (+) S. Proroc Ilie	1 Aug. Petru	4 38 7 27
Marți	21 Cuv. Simeon și Ioan	2 Porțuncula	4 85 7 25
Merc.	22 + S. Maria Magdal.	3 Stefan	4 36 7 24
Joi	23 Muc. Trofim	4 Dominic	4 37 7 23
Vineri	24 Mucenița Cristina	5 Mar. Șnee	4 38 7 22
Sâmb.	25 + Adormirea S. Anei	6 + S. la față	4 40 7 20

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 19 Iulie: Bațon.

Duminică, 19 și Luni, 20 Iulie: Argiehat.

Luni, 20 Iulie: Sereada-Murșului, Basna, Beiuș, Miklosvár, Sângeorgiu.

Luni, 20 și Marți, 21 Iulie: Olpret, Vaida-rece.

Mercuri, 22 Iulie: Deva, Micheș.

Vineri, 24 Iulie: Măgheruș.

Sâmbătă, 25 Iulie: Ocna-Sibiului, Preșmăr.

Duminică, 26 Iulie: Brețcu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptări etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a:

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr. recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,
soc. pe acțiuni în Sibiu.

A apărut la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea Stuparilor săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului“.

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stuparilor. Broșura este scrisă de un fruntaș învățător, stupar priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

La Librăria „Tipografie“, soc. pe acțiuni în Sibiu,

să afle de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain“

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr“ de Aloisiu Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte“, adică considerațiuni asupra maximelor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc“, narațiune de Bolanden (45 pag.) . . . — fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coate tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 19 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 8 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcărul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fiica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndărăniul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Blăstem de mamă. Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste francească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un pețitor îndărănic. Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Ventură-Teară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Draga mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 80 cr. sau 60 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgârșitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau bani.
31. Nusci-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-împărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lăsar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Princesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulcu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislanțoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalin păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbișoanu. Un exemplar 22 cr. 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Nr. 10—1898.

[1513] 2—3

Concurs.

Se escrie concurs până în 14 August a. c. st. n., pentru un post de **învățător** dela școala confesională gr.-cat. din Bistrița, tractul protopopesc Bistrița din diecesa Gherlei, împreună cu următoarele emolumente:

1. Salar anual 300 fl. și quinqualele după lege solviți în rate lunare anticipative.

2. Cuartir liber cu două chilii în edificiul școlii și 5 orgii lemne pentru încălzirea respectivă.

Doritorii de a ocupa acest post vor avea de a susține cererile lor provăzute cu documentele prescrise de lege și purtarea sa morală pe termenul defapt la senatul școlastic din Bistrița.

Senatul școlastic ar dori ca respectivii concurenți să se prezente și în persoană.

Vor fi preferiți acei concurenți, cari vor dovedi că au cunoștință musicală și de note.

Alegerea se va face pe un an de probă și numai după progresul arătat și purtarea sa morală va fi întărit de definitiv.

Din ședința comitetului școlastic-bisericesc gr.-cat.

Bistrița, la 6 Iulie 1898.

Alex. Szilași, Iulius Chitta,
preș. sen. școl. inv. și notarul ședinței.

Rachiu curat de prune

100 litre 45 fl., ear' în cantitate mai mare cu 43 fl., se află de vânzare la

[1511] 1—3

Ioan Oprean,

Conța, (Koncza Alsófehérmegye).

Semnul

C. F. J.

Semnul

C. F. J.

Coase din oțel vërsat Tiegel

sub garanța pentru calitate excelentă.

Lungimea	75	80	85	90 cm.
1 bucată	—80	—80	1.—	1.—

Fiecare coasă cumpărată sub garanța dela mine, care nu corespunde, se ia îndărăt, respective se schimbă, chiar și dacă a fost folosită.

La cumpărare de 10 bucăți de coase deodată, una se dă gratis.

În un pachet de 5 chlg., după lungimea coaselor, întră 6—8 bucăți, la care se se alătură portul postal dimpreună cu timbrul de fracht și proviziunea de rambursă câte 27 cr. în depărtarea zonei prime și 42 cr. în toate celelalte zone. [1225] 9—

Cute pentru ascuțit coasa

dela fl. —.06 până fl. —.35.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

„ARIEȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII,

înființată de 11 ani

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. Primește depuneri spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporațiuni cu 6%, dacă banii depuși nu se scot în timp de un an, sau în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute pe timp mai scurt sau nedeterminat încă se dau 6%, dar' darea erarială are să o solvească deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sînt de a se însinua spre abzicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițînd starea casei, depunerile se răsplătesc îndată și fără abzicere. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se resoală cu reîntoarcerea ei.

2. Acoardă credit pe lângă cambii și obligațiuni cu caventi.

3. Dă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară și pe efecte.

4. Acoardă credite fixe pe lângă intabulare pe realități și case.

5. Și cumpără spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898.

[1019] 29—60

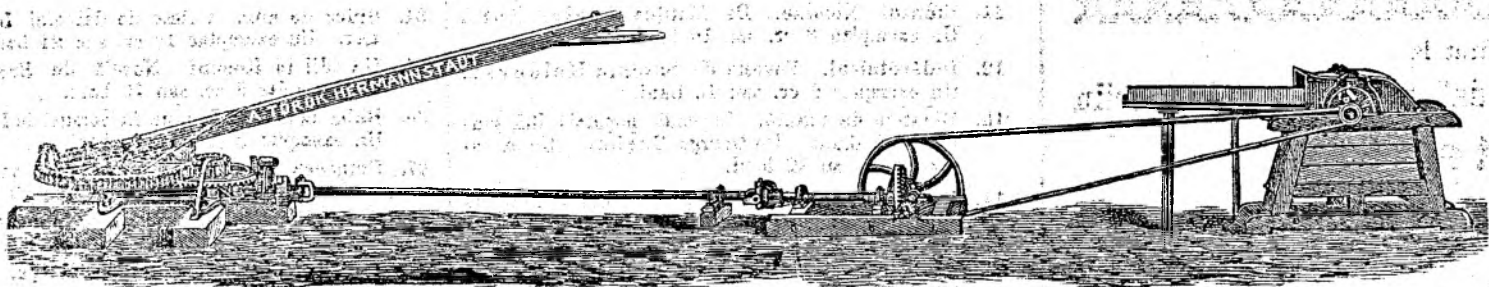
În numele direcțiunei:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, vicepreședinte.

Intemeiat la 1857.

Intemeiat la 1857.

Andrieu Török,

fabrică de mașini agricole în Sibiu, Jungenwaldstrasse nr. 1, (Poarta Cisnădiei),

recomandă p. t. publicului marele seu magazin de tot felul de mașini agricole, anumit:

Mașini de trierat purtate cu mâna și de cai, cel mai nou sistem, mașini de trierat și curățit (ales) purtate de cai, vapori sau motori, mașini de ales grăul în 4 mărimi deosebite, triere, în 10 mărimi și calități, teascuri pentru oleiu și mașini pentru tescuit sēmēnta de oleiu, stropitori contra peronosporiei sistem Vermorel, ieftine și de un fabricat excelent, diferite feluri de pluguri, mașini de sēmēnat, de sfărmit cucuruzul etc.

Representanța renumitelor fabrici de motori cu benzin și petroleu, precum coase „garanție“.

Noutate: Mori patent „Simplex“ și „Original“, purtate de cai ori motori. Aceste mori macină sau răjnesc (urlnesc) grău, orz și cucuruz în diferite finețe, după plac. Cea mai bună și mai ieftină moară a timpului.

Să se ceară liste de prețuri, cari se trimit gratis și franco.

Prețuri ieftine, culante condițiuni de plătire.

[707] 11—22

Reparaturi de mașini se primesc și se execută prompt și ieftin sub garanție.

Mașini de unelte pentru fauri și lăcățari.

Cea mai mare garanție pentru mașinile mele.